

KRÓTKIE OPISY PROJEKTÓW NAGRODZONYCH W KONKURSIE „KULTURA BLISKA 2004”

Gminny Ośrodek Kultury w Łukowej „Muzyka jednej wsi” Łukowa, LBL

Celem projektu jest nauka w relacji mistrz-uczeń ginącego, unikalnego stylowo śpiewu ze wsi Łukowa. Zamierzeniem jest uratowanie żywej niemuzealnej tradycji. W projekcie weźmie udział około 24 śpiewaczek i śpiewaków z Łukowej i okolicy oraz 6 śpiewaczek z Warszawy i 2 z Lublina. Od marca 2005 roku do maja 2006 r., odbędzie się 7 dwu i trzydniowych tzw. terminów (dokumentowanych), których modelatorką będzie p. Agata Harz, a całość zakończą dwa koncerty: w Łukowej oraz w Warszawie.

Parafia Prawosławna Spotkania Pańskiego w Morochowie „Kamień jako dar natury i skarb kultury – obóz konserwatorski i kulturoznawczy „Kornety” Morochoń, PDK

Celem projektu jest solidne oczyszczenie terenu cmentarzy i cerkwi, wyremontowanie, niezbędna konserwacja krzyży, w szczególności kamiennych i żeliwnych, jak również kapliczek i cmentarzy, a tym samym uświadomienie głównie młodemu pokoleniu jak i środowiskom, w których projekt będzie realizowany potrzeby ochrony i zachowania materialnego i duchowego dziedzictwa kulturowego, które zostało celowo zdewastowane lub uległo zniszczeniu na skutek działania natury, m.in. poprzez zorganizowanie wyżej wymienionego obozu konserwatorskiego.

Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne GRANICA „ Bractwo Ksiąg Wędrownych” Lubawka, DLN

W ramach projektu przeprowadzone zostaną działania mające na celu zebranie i utrwalenie części lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego – wspomnień ludzi, historii, rzeczy zaginionych, dawnych, niezwykłych lub bliskich zapomnienia. Ze względu na wiek osób-przesiedleńców, od których takie informacje mogą zostać uzyskane, jest to jedna z ostatnich szans na przeprowadzenie takiego projektu.

Gimnazjum Publiczne w Somoninie „Pamięć zamiast roszczeń” Somonino, PMR

W ramach tego projektu wiosną 2005 roku zostaną wykonane prace związane z renowacją poniemieckiego cmentarza. Równocześnie rozpocznie się wśród lokalnej społeczności zbiórka informacji na temat Somonina i jego mieszkańców w XIX i pierwszej połowie XX wieku, które zostaną wykorzystane do wykonania folderu, jak również wystawy zdjęć, dokumentów prac plastycznych pod wspólnym hasłem: „Somonino 100 lat temu – śladami polsko-niemieckiej przeszłości”.

Stowarzyszenie na Rzecz Ratowania Zabytkowych Cmentarzy w Gminie Cekcyn „Światło”

**„Różnorodność – bogactwem naszej małej ojczyzny”
Iwiec, KPM**

Projekt przewiduje odremontowanie w 2005 roku zabytkowego cmentarza ewangelickiego z poł. XIX wieku w miejscowości Iwiec przez grupę dzieci i młodzieży z SP w Iwcu, mieszkańców tejże wioski, Koło Gospodyń Wiejskich, tamtejszą filię Gminnej Biblioteki Publicznej, strażaków z OSP Iwiec oraz członków Stowarzyszenia „Światło” w celu zachowania pamięci o ludziach niegdyś tam żyjących, mających niemały wpływ na rozwój naszego dziedzictwa kulturowego oraz w celu zapobieżenia dalszej degradacji tego miejsca. Cmentarz zostanie wysprzątnięty, wycięte zostaną porastające go krzaki, zostanie ogrodzony krzyż znajdujący się w jego centralnej części, a przy wejściu obelisk z pamiątkową tablicą w dwóch językach: polskim i niemieckim.

**Rada Sołecka wsi Zakrzów Turawski
„Ratujmy to co najcenniejsze”
Zakrzów Turawski, OPL**

Projekt zakłada renowację zabytkowego, drewnianego kościółka z 1759 r. i odtworzenie dwóch, starych grobowców znajdujących się na cmentarzu przykościelnym. Celem projektu jest utrzymanie miejscowych zabytków w dobrym stanie, a przez to zwiększenie atrakcyjności turystycznej miejscowości.

**Mariański Ruch Inicjatyw Ekonomiczno-Społecznych
„Powrót do przeszłości – przystanek Olszynka”
Puszcza Mariańska, MZW**

W ramach projektu mieszkańcy Olszynki wraz z nauczycielami lokalnych szkół, młodzieżą szkolną i zaprzyjaźnionymi członkami Stowarzyszenia MRIES. Przeprowadzą inwentaryzację i opiszą zabytki kultury, a także drogą wywiadów z osobami pamiętającymi dawne lata i właścicielami posiadłości sławnych mieszkańców Olszynki oraz przeglądu dostępnych materiałów skompletują informacje na temat historii, tradycji i losów sławnych ludzi zamieszkujących tą wieś.

Zwieńczeniem realizacji projektu będzie opracowanie monografii oraz prezentacji multimedialnej „Olszynka i jej mieszkańcy”, a także wydanie broszury zawierającej wybrane, najważniejsze informacje ukazujące dziedzictwo kulturowe oraz walory przyrodnicze Olszynki – „Olszynka wczoraj i dziś”.

**Sołectwo Maciejów
„Pszczele domy”
Maciejów, OPL**

Realizowany projekt pt. „Pszczele domy” przewiduje utworzenie na terenie Pasieki Zarodowej im. Ks. Dr Jana Dzierżona skansenu, w którym swoje miejsce znajdą odrestaurowane ule. W ramach projektu zostanie poddanych renowacji 16 uli, wykonana ścieżka oraz wybudowana altana. Działania te powinny przynieść wzrost atrakcyjności turystycznej Maciejowi oraz zaktywizować lokalną społeczność.

**Stowarzyszenie Miłośników Żeliszława „Zapiecek”
„Tkactwo wraca do ZAPIECKA”
Żeliszławie, ZPM.**

Projekt ma na celu odtworzenie tkactwa ludowego, w oparciu o umiejętności zapamiętane przez starsze pokolenie mieszkańców wsi Żeliszawie. Zainteresowane osoby zostaną przeszkolone w zakresie tradycyjnych form tkactwa, a także gobelinu i później będą prowadzić warsztaty, plenery, wystawy, organizować spotkania z twórcami pracującymi z tkaniną z wykorzystaniem surowców miejscowych – wełny owczej, lnu, sitowia, traw, gałązek, surowców wtórnych.

Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Dubieckiej
Kontynuacja remontu zabytkowej cerkwi greckokatolickiej w Dubiecku zaadoptowanej na Kresowy Dom Sztuki
Dubiecko, PDK

W ramach projektu zostanie zerwane stare pokrycie dachu na kopule głównej i pokryte nowymi arkuszami blachy ocynkowanej. Wymiana blachy nastąpi w okresie kwiecień-maj 2004 przez wyspecjalizowaną firmę budowlaną wyłonioną w oparciu o Prawo o zamówieniach publicznych.

Szkoła Podstawowa z Litewskim Językiem Nauczania w Nowinkach
„Pielęgnowujemy tradycje swoich ojców w swojej szkole”
Nowinki, PDL

W wyniku realizacji projektu szkoła stanie się ośrodkiem kultury lokalnej okolicznych wsi integrującej mieszkańców trzech pokoleń i uczniów, absolwentów, rodziców i dziadków. Realizatorami projektu będą nauczyciele szkoły podstawowej w Nowinkach, organizujący zajęcia pozalekcyjne i imprezy dla społeczności lokalnej. Projekt zakończony zostanie opracowaniem i wydaniem folderu szkoły, nagranie kaset dźwiękowych i video, opracowanie katalogu wzorów krajek i utworzenie działu płytotekowego w bibliotece szkolnej (ogólnodostępnej).

Klub 4H przy Szkole Podstawowej w Niedaszowie
„Gościu, siądź pod mym liściem, a odpocznij sobie!” – przywrócenie dawnej świetności ogrodu w Mścijowie
Mścijów DLN

Projekt zakłada, że dzięki zaangażowaniu członków KLUBU 4H, dzieci i młodzieży szkolnej oraz ich rodziców odtworzony zostanie odtworzony i przywrócony do dawnej świetności zabytkowy XVII – wieczny ogród w Mścijowie i stanie się perełką naszej gminy a zarazem atrakcją turystyczną i miejscem imprez kulturalnych. Do realizacji projektu włączą się wszyscy mieszkańcy wsi Mścijów, zarówno ci młodszy jak i starsi. Wspólną pracą zostanie odbudowane to, co przez lata rozślawiało Mścijów.

Stowarzyszenie Solidarni „PLUS”, Ośrodek Readaptacji EKO „Szkoła Życia” w Wandzinie
„Ocalmy Park od zapomnienia”
Wandzin, POM

Projekt „Ocalmy Park od zapomnienia” zrealizowany będzie w Ośrodku Readaptacji Stowarzyszenia Solidarni „PLUS” EKO „Szkole Życia” w Wandzinie przy współpracy z dr Zbigniewem Sobiszem, adiunktem w Zakładzie Botaniki i Genetyki w Pomorskiej Akademii Pedagogicznej w Słupsku. Projekt ma na celu porządkowanie Parku i przywrócenie Parkowi jego walorów estetycznych.

**Parafia Greckokatolicka pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Łosiu
„Otwarte warsztaty dziegciarskie i gonciarskie”
Łosie, MLP**

Projekt ma polegać na podtrzymaniu zanikających form twórczości ludowej wsi Bielanka: dziegciarstwa i gonciarstwa, jego realizacja odbywać się będzie przez organizację warsztatów, których istotą jest budowanie aktywnych relacji pomiędzy twórcami ludowymi (starsze pokolenie) i osobami zainteresowanymi kontynuacją tradycyjnego rzemiosła wiejskiego (osoby młode).

Za wdrożenie projektu odpowiedzialny będzie ksiądz Piotr Pawliszcze – osoba koordynująca projekt oraz parafianie zajmujący się dawniej dziegciarstwem: p. Roman Feciuch oraz jego brat specjalizujący się w gonciarstwie pan Michał Feciuch.

**Towarzystwo Miłośników Rzecza
„Reckie Gildie”
Rzecz, ZPM**

Projekt polega na utworzeniu trzech średniowiecznych warsztatów rzemieślniczo-kupieckich na kołach dla osób lub grup z terenu gminy, zajmujących się rękodziełem wykonywanym z materiałów naturalnych. Każdy warsztat będzie posiadał wóz-stragan, komplet kostiumów średniowiecznych rolników, bartników lub wiejskich rzemieślników, a także opracuje ofertę dla dzieci i młodzieży do przeprowadzenia zajęć pozalekcyjnych polegających na wykonywaniu rękodzieła prostymi technikami.

**Ośrodek Kultury Miasta i Gminy Cieszanów
„Ocalić od zapomnienia”
Cieszanów, PDK**

Celem projektu ma być zgromadzenie na terenie cieszanowskiej cerkwi opuszczonych i zapomnianych pomników i krzyży z terenu całej gminy. Głównym powodem tych działań jest zachowanie dziedzictwa kulturowego, ratowanie tego, co zostało utracone przez politykę władz PRL-u. Projekt realizowany będzie przez społeczność lokalną w ramach prac wolontariatu oraz przy pomocy Urzędu Miasta i Gminy w Cieszanowie.

**Stowarzyszenie Przyrodniczo-Kulturalne „Niebórz”
„Nelep – Nielep etap drugi. Kamień pojednania”
Niebórz, ZPM**

Drugi etap projektu Nelep-Nielep będzie polegał na wydobyciu spod ziemi kamienia nagrobnego przedwojennego pastora kościoła w Nielepie. Kamień też znajduje się tuż obok kościoła i został zasypany przez pierwszego powojennego księdza katolickiego. Projekt ma polegać na ustawieniu owego kamienia na swoim miejscu i opisanu jego historii.

Zespół Szkół w Mirosławcu

**„Gęsie pióra z Mirosławca”
Mirosławiec, ZPM**

Celem projektu jest przywrócenie regionowi zapomnianego dziedzictwa i ochrona dóbr kultury materialnej związanej z gęsimi piórami, szkolnictwem oraz kultywowanie i rozwój tradycji lokalnej.

Zostaną podjęte zadania poszukiwania gęsich piór i śladów dawnej szkoły w historii miasta, na strychach mieszkańców i w zakamarkach całej gminy. w odtworzonej starej klasie szkolnej organizatorzy naucza się ostrzyć gęsie pióra, kaligrafii oraz czerpania papieru, by później móc nauczyć tego innych.

**Knyszyński Ośrodek Kultury
„Sztafeta tradycji”
Knyszyn, PDL**

W ramach projektu powstanie „Galeria sztuki ludowej”, jako wynik 6-miesięcznej systematycznej i konsekwentnej pracy miejscowych twórczyni ludowych. Będzie to praca polegająca na upowszechnieniu i przekazaniu młodemu pokoleniu umiejętności rękodzielniczej, a także prace nad podniesieniem świadomości wartości sztuki ludowej naszego regionu. Efekty projektu osiągniemy przez zorganizowanie 10-dniowych warsztatów hafciarsko-koronkarskich.

**Zespół Szkół w Augustowie
„Jahusztowa – zapomniany świat”
Augustowo, PDL**

Realizacja projektu polegać będzie na stworzeniu turystycznej ścieżki do edukacji regionalnej i wielokulturowej, stworzeniu podstaw i warunków do rozwoju agroturystyki i turystyki kulturowej wsi Augustowa i okolicy, odrodzeniu tradycyjnych nazw, przywróceniu ludzkiej pamięci historii i legendy ziemi „Jahusztouskiej”. Większość elementów ścieżki i przystani turystycznej ma być wykonana z drewna przez miejscowych stolarzy i rzeźbiarzy. Opracowaniem części merytorycznej zajmą się uczniowie (przy pomocy informatorów – dziadków i pradziadków, oraz nauczycieli języka polskiego, białoruskiego i angielskiego)

**Gminne Centrum Kultury, Czytelnictwa i Sportu w Szczurowej
„Bociania wioska w Niedzieliskach”
Szczurowa, MŁP**

Celem projektu jest promocja Niedzielisk jako Bocianie Wioski, tj. urządzenie Bocianie Wioski z całą jej infrastrukturą oraz działaniami rekreacyjnymi, kulturalnymi, co ma przyczynić się do pokazania się, zaistnienia miejscowości i gminy w Polsce i za granicą.

**Gminny Ośrodek Kultury w Gietrzwałdzie
„Święto Woryt”
Gietrzwałd, WMZ**

Projekt jest kontynuacją działań z lat ubiegłych mających na celu integrację wsi Woryty. Zostanie zorganizowane drugie Święto Wsi oraz przeprowadzone zostanie plenerowe

widowisko historyczne, a także prezentacja pejzaży Woryt, warsztaty studentów architektury prezentowane w czasie świąt. Zostaną zaproszeni malarze, którzy stworzą kolekcję pejzaży oraz scenografię do widowiska.

**Gminne Centrum Kultury w Świętej Katarzynie z siedzibą w Siechnicach
„Swoi i Obcy”
Siechnice, DLN**

Projekt polegać będzie na tym, że młodzież gimnazjalna oraz nauczyciele wykonają makiety wybudowanych przed II wojną światową domostw swoich a także sąsiadów, jak również uzupełnią dokumentację historyczną, ewentualnie historię rodzin zamieszkujących obiekty.

**Towarzystwo Przyjaciół Bielin
„Chrońmy zabytki w naszej gminie”
Bieliny, STK**

W ramach realizacji projektu zostanie przeprowadzony remont, renowacja i ochrona kapliczek oraz krzyży przydrożnych na terenie gminy Bieliny. Projekt zakłada również wykonanie folderu informacyjnego oraz zorganizowanie rajdu pieszego i biegu na orientację. Projekt realizowany będzie przez TPB, uczniów gimnazjum w Bielinach oraz szkół podstawowych z terenu całej gminy, wolontariuszy współpracujących z GCI, mieszkańców gminy, zaś z technicznej strony odpowiedzialny będzie Wojewódzki Konserwator Zabytków.

**Szkoła Podstawowa nr 2 im Juliana Tuwima w Kasince Małej
„Jak to drzewiej bywało” – galeria ginących zawodów
Kasinka Mała, MŁP**

Celem projektu jest przypomnienie i przekazanie następnym pokoleniom poprzez udokumentowanie i publikacje materiałów dot. ginących zawodów z regionu zagórzańskiego. Utworzona zostanie strona internetowa wsi z publikacją zebranego materiału. Zorganizowane zostaną dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 2 w Kasince Małej zajęcia warsztatowe i żywe lekcje historii oparte na obserwacji procesu tworzenia, a niekiedy współtworzenia przedmiotów i czynności dzisiaj zanikających i wymagających dokumentacji.

**Gminny Ośrodek Kultury w Mysłakowicach
„Tyrolczycy i len – ocalić dziedzictwo naszych przodków”
Mysłkowice, DLN**

Projekt ma na celu utworzenie wystawy i zorganizowanie warsztatów o stałej kompozycji dziedzictwa kulturowego tj. historii i dziedzictwa Tyrolczyków, kuchni tyrolskiej, potraw lokalnych, lnu – „od ziarenka do tkaniny” (prelekcje), malarstwa na lnie, rękodzieła lokalnych artystów. Prowadzącymi warsztaty będą żyjący świadkowie dziedzictwa kulturowego, którzy z entuzjazmem podzielą się swoją wiedzą z młodym pokoleniem.

Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Chelmku
„Młyńskie Koła” – relikty przemysłowej tradycji
Chelmek, MLP

W ramach realizacji projektu zostaną wydobyte, poddane konserwacji i udostępnione mieszkańcom w formie stałej ekspozycji trzy kamienie młyńskie koła ocalałe z nieistniejącego młyna przerabiającego gipsowe skały. Ekspozycja powstanie przy trakcie spacerowym obok leśniczówki Bobrek, w pobliżu istniejących na początku XX wieku kopalni i przetwórni gipsu. Celem projektu jest uratowanie i popularyzowanie obiektów świadczących o lokalnej kulturze materialnej i przemysłowych tradycjach gminy Chelmek.

Lelowskie Towarzystwo Historyczno-Kulturalne im. Walentego Zwierkowskiego
„Obywatel Walenty Zwierkowski – Lelowianin, Polska, Europejczyk
Lelót, ŚLS

Celem projektu jest próba ocalenia od zapomnienia postaci Walentego Zwierkowskiego. Zintegrować

Sołectwo Przyłubie
„Dla przyszłych pokoleń”
Solec Kujawski, KPM

Projekt polega na ukazaniu walorów historycznych i turystycznych Sołectwa oraz regionu poprzez odtworzenie szlaków turystycznych, zabytkowego cmentarza menonicko-ewangelickiego i chałup olęderskich a także oznakowanie ich tablicami informacyjnymi, wykonanie i ustawienie ławek i ław z bali na trasach szlaków.

Gminna Biblioteka Publiczna w Zaborze
„Kto czyta nie błądzi”
Zabór, LBS

W ramach realizacji projektu zostanie opracowana mapka gminy z zabytkami i pomnikami przyrody oraz legendą w języku polskim, angielskim i niemieckim, zostaną ustawione w widocznych miejscach tablice informacyjne oraz zostaną oznakowane trasy dojazdowe do zabytków co ma umożliwić i ułatwić osobom przyjezdnym łatwe dotarcie do miejsc godnych poznania.

Centrum Rozwoju Społeczno-Ekonomicznego
„Pasieka kulturalna”
Sielec, PDK

Projekt zakłada zorganizowanie na terenie gminy Iwierzycy „Pasieki kulturalnej”, której celem będzie promowanie miejscowości. Odtworzone zostaną różnego rodzaju ule, stosowane przez bartników na terenie Iwierzyc. Przy ulach zostanie zrobiony ogródek wiejski z roślinami typowymi dla dawnej wsi tj. naparstnicami, miętą, wierzbą, innymi ziołami. W szkołach zostaną przeprowadzone warsztaty mające na celu pokazanie sposobów gospodarowania w pasiece oraz technik uprawy ogródka narzędziami tradycyjnymi.

Diecezjalny Ośrodek Kultury Prawosławnej „ELPIS” w Gorlicach
„Kamienny ślad historii”
Gorlice, MŁP

Projekt jest częścią większego programu „Pamięć silniejsza od śmierci” mającego na celu ratowanie zabytkowej sakralnej architektury kamiennej w Beskidzie Niskim. W ramach projektu zostanie przeprowadzona przez młodzież i dorosłych inwentaryzacja oraz remont dwóch zniszczonych cmentarzy łemkowskich w miejscowościach Kunkowa i Leszczyzny.

Parafia Prawosławna p.w. św. Michała Archaniola w Pielgrzymce
„Dzwonnica pełna pamiątek”
Pielgrzymka, PDK

Celem projektu jest urządzenie w starej drewnianej o niezwyklej urodzie architektonicznej cerkwi, z przestrzenną trzykondygnacyjną dzwonnica, małego muzeum wsi Pielgrzymka. W ramach projektu przeprowadzony zostanie remont obiektu z dostosowaniem go do celów wystawienniczych, zostaną zinwentaryzowane i wyremontowane krzyże przydrożne, kapliczki i pomniki historyczne. Na podstawie zebranych materiałów opracowana zostanie strona internetowa poświęcona i promująca wieś Pielgrzymka.

Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Wierzbii
„Szepty historii”
Wierzbie, OPL

Projekt zakłada uporządkowanie najstarszej części cmentarza parafialnego, stworzenie lapidarium wraz z wyeksponowaniem 25 ceramicznych, porzuconych płytek nagrobnych w formie granitowych płyt epitafijnych oraz umieszczenie oddzielnej, granitowej płyty nagrobnej na nagrobku dawnych patronów wsi i kościoła w Wierzbii. Celem projektu jest ekspozycja i zachowanie wartości kulturalno-historycznych miejscowości, a także umożliwienie dostępu do materialnych dowodów pochodzenia dawnych, autochtonicznych mieszkańców tych terenów.

Towarzystwo Przyjaciół Dolnej Wisły
„Miniskansen uli przy Starym Młynie w Grucznie”
Gruczno, KPM

Celem projektu jest ochrona, zabezpieczenie oraz upowszechnienie tradycji i historii pszczelarstwa na terenie Dolnej Wisły. W ramach projektu będzie stworzony miniskansen uli przy Starym Młynie w Grucznie a także zorganizowane święto „Dni Miodu” co przyczyni się do promocji i aktywacji lokalnych pasiek oraz uatrakcyjni malowniczo położoną wieś Gruczno